

Inhoudstafel

OVERZICHT TABELLEN	vii
OVERZICHT FIGUREN	xvii
ACHTERGROND VAN DE STUDIE	1
MAYA CAEN EN ALEXIS DEWAELE	
1. Aanleiding en doelstelling	1
1.1. Nood aan wetenschappelijke gegevens in Vlaanderen	1
1.2. Relevantie voor stakeholders	2
1.3. Het maatschappelijke debat	3
2. Het ontwikkelen van de vragenlijst	4
2.1. Literatuurstudie	4
2.2. De afname van focusgroepsgesprekken	6
2.3. Participatorisch onderzoek	8
2.4. De constructie van een leesbare en betrouwbare vragenlijst	9
2.5. Pilootstudie	9
3. Indicatoren en correlaten van seksuele gezondheid in de vragenlijst	10
4. Data en methoden	11
4.1. Doelstellingen en kwaliteitsvoorwaarden	11
4.2. De steekproef	11
4.3. Benadering van respondenten	13
4.4. Voorbereiding van de dataverzameling	13
4.4.1. Training van de interviewers	13
4.4.2. Face-to-face-bevraging via CAPI en CASI	14
4.4.3. Afname van een speekselstaal	15
4.5. Permanente opvolging van het veldwerk	16
4.6. Afwerking dataset en voorbereiding analyses	17
4.7. Beschrijving van de steekproef aan de hand van de belangrijkste sociodemografische, psychologische en biomedische kenmerken	24
4.7.1. Sociodemografische kenmerken	24
4.7.2. Biomedische kenmerken	26
4.7.3. Psychologische kenmerken	32
5. Statistische leeswijzer	34
5.1. Univariante beschrijving van de steekproefresultaten	34
5.2. Statistisch significante verbanden en verschillen	35
5.3. Kleine aantallen	35

5.4.	Bivariate verbanden versus multivariate analyses.	36
6.	Overzicht van de verschillende hoofdstukken	36
HOOFDSTUK 1		
SEKSUELE GEZONDHEID IN VLAANDEREN		41
ELS ELAUT, MAYA CAEN, ALEXIS DEWAELE EN ELLEN VAN HOUDENHOVE		
1.	Het gezinsklimaat ten aanzien van seks en relaties	41
1.1.	Sfeer en openheid in het gezin ten aanzien van seks en relaties . . .	41
1.2.	Praten over seks en relaties in het gezin waarin men opgroeide . . .	44
1.3.	Praten over seks in gezinnen met kinderen	48
1.4.	Besluit 'Het gezinsklimaat'	50
2.	Seksuele ervaring.	51
2.1.	Ervaring met seks en geslachtsgemeenschap	51
2.2.	Redenen voor seksuele inactiviteit	55
2.3.	Aantal sekspartners.	56
2.4.	Seksuele oriëntatie	58
2.4.1.	Zelfbenoeming.	59
2.4.2.	Seksueel verlangen	61
2.4.3.	Seksueel gedrag	63
2.4.4.	De onderlinge relatie tussen de verschillende dimensies . .	64
2.4.5.	Aandeel holebi's op basis van scores op de verschillende dimensies.	67
2.4.6.	Besluit	69
2.5.	Besluit 'Seksuele ervaring'.	70
3.	Seksuele beleving	71
3.1.	Belang van seks en seksuele tevredenheid bij seksueel ervaren respondenten	71
3.1.1.	Belang van seks	71
3.1.2.	Seksuele tevredenheid	73
3.2.	Factoren die seks gemakkelijker/moeilijker maken	73
3.3.	Besluit 'Seksuele beleving'	76
4.	Seksueel gedrag.	76
4.1.	Seksuele frequentie.	76
4.2.	Seksuele handelingen	78
4.3.	Orgasmefrequentie.	82
4.4.	Ervaring met masturbatie	85
4.5.	Besluit 'Seksueel gedrag'.	89
5.	De partnerrelatie.	90
5.1.	De partnerrelatie naar geslacht en leeftijd	90
5.2.	Factoren die verband houden met de partnerrelatie	91

5.3.	Seks buiten de relatie	92
5.4.	Besluit 'De partnerrelatie'	94
6.	Soa, hiv, testgedrag en anticonceptiegebruik	95
6.1.	Soa en hiv	95
6.2.	Verband tussen testgedrag en seksueel gedrag	96
6.3.	Anticonceptiegebruik	98
6.4.	Besluit 'Soa, hiv, testgedrag en anticonceptiegebruik'	102
7.	Karakteristieken van seksuele contacten	103
7.1.	Met wie?	104
7.2.	Context	105
7.3.	Beleving	107
7.4.	Veilig/onveilig	109
7.4.1.	Condoomgebruik	109
7.4.2.	Risico op besmetting met soa/hiv	110
7.4.3.	Risico op ongewenste zwangerschap	113
7.4.4.	Risico op soa/hiv of ongewenste zwangerschap gecombineerd	114
7.5.	Besluit 'Laatste seksueel contact'	116

HOOFDSTUK 2

DE SEKSUELE START	119
-----------------------------	-----

KATRIEN SYMONS, MIEKE VAN HOUTTE EN HANS VERMEERSCH

1.	Op welke leeftijd worden de eerste seksuele ervaringen opgedaan? . . .	121
1.1.	De eerste tongzoen	122
1.2.	De eerste geslachtsgemeenschap	123
1.3.	De tijdspanne tussen de eerste tongzoen en de eerste geslachtsgemeenschap	125
1.4.	Het effect van opleiding op de timing van de eerste keer	127
1.4.1.	Individueel opleidingsniveau	127
1.4.2.	Opleidingsniveau van de ouders	130
2.	Kenmerken en ervaring van de eerste keer	132
2.1.	Leeftijdverschil met de eerste seksuele partner	133
2.1.1.	Rapportering volgens leeftijd en geslacht	133
2.1.2.	Verschillen naargelang de timing van de eerste keer	134
2.2.	Gebruik van contraceptie bij de eerste keer	135
2.2.1.	Rapportering volgens leeftijd en geslacht	135
2.2.2.	Contraceptiegebruik naargelang de timing en de context van de eerste keer	137
2.3.	Pijn en bloedverlies	139
2.3.1.	Pijn en bloedverlies bij vrouwen over de generaties heen	139
2.3.2.	Pijn en bloedverlies bij vrouwen naargelang de timing van	

	de eerste keer	140
2.4.	De emotionele beleving en het gevoel er toen klaar voor te zijn . .	140
2.4.1.	Rapportering volgens leeftijd en geslacht	140
2.4.2.	De beleving van de eerste keer naargelang de timing en context van de eerste keer.	142
3.	Is er een verband tussen de timing van de eerste keer en de latere seksuele loopbaan?	144
3.1.	Totaal aantal sekspartners.	144
3.2.	Ervaring met ongewenste zwangerschap	146
3.3.	Ervaring met seksueel grensoverschrijdend gedrag	147
3.3.1.	Seksueel grensoverschrijdend gedrag voor 18 jaar.	148
3.3.2.	Seksueel grensoverschrijdend gedrag na 18 jaar	150
4.	Besluit	150

HOOFDSTUK 3

REPRODUCTIEF WELZIJN.	155
-------------------------------	-----

JOKE VANDAMME, ANN BUYSSE EN GUY T'SJOEN

1.	Het reproductieve leven van de mensen in Sexpert	157
2.	Help, zwanger! Wat met de planning van onze reproductie?	159
2.1.	Onbedoelde zwangerschappen: theoretische en empirische achtergrond	159
2.2.	De voorbereiding, beleving en afbreking van recente zwangerschappen	161
2.2.1.	Recente zwangerschappen naar planning, wens en abortus	161
2.2.2.	Zijn ongeplande ook ongewenste zwangerschappen?	162
2.2.3.	Worden onbedoelde zwangerschappen altijd afgebroken?	164
2.3.	Onbedoelde zwangerschappen over 60 jaar heen: belang van de context.	166
2.3.1.	De context van ongeplande zwangerschappen	166
2.3.2.	De context van ongewenste zwangerschappen	167
2.3.3.	De context van het aborteren van ongewenste zwangerschappen	169
2.4.	Onbedoelde zwangerschappen en gezondheidscorrelaten	171
2.4.1.	Onbedoelde zwangerschappen en inschatting van het fysieke en mentale welzijn	171
2.4.2.	Onbedoelde zwangerschappen en inschatting van het seksuele welzijn	172
3.	Miskraam en subfertiliteit... Hoe vaak blijkt een zwangerschap niet zo evident te zijn?	173
3.1.	Spontaan en om medische redenen afgebroken zwangerschappen.	175
3.2.	Ervaring met vruchtbaarheidsproblemen	175

3.3.	De hulpverleningscascade bij vruchtbaarheidsproblemen	178
3.3.1.	Zoeken naar hulp bij vruchtbaarheidsproblemen	178
3.3.2.	Van diagnose naar behandeling.	179
3.4.	Vruchtbaarheidsproblemen en gezondheidscorrelaten	181
3.4.1.	Vruchtbaarheidsproblemen en inschatting van het fysieke en mentale welzijn	181
3.4.2.	Vruchtbaarheidsproblemen en inschatting van het seksuele welzijn	182
4.	Besluit reproductief welzijn	183

HOOFDSTUK 4

SEKSUELE DISFUNCTIES	193
--------------------------------	-----

LIES HENDRICKX EN PAUL ENZLIN

1.	Wat zijn seksuele disfuncties?	199
2.	Voorkomen van seksuele disfuncties	201
2.1.	Prevalentie van seksuele functieproblemen en seksuele disfuncties.	202
2.2.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties opgesplitst naar leeftijdsgroep	204
2.2.1.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties bij mannen, opgesplitst naar leeftijdsgroep	204
2.2.2.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties bij vrouwen, opgesplitst naar leeftijdsgroep	205
2.3.	Duur van de seksuele disfunctie	207
2.4.	Vermijden van seks	209
2.5.	Hulp gezocht voor verstoorde seksuele functie en seksuele disfunctie	211
3.	Besluit	212
4.	Bijlage	214

HOOFDSTUK 5

SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG	217
---	-----

SABINE HELLEMANS EN ANN BUYSSE

1.	Prevalentie en vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag	220
1.1.	Vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag voor 18 jaar	220
1.2.	Vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag na 18 jaar	220
1.3.	Algemene prevalentie seksueel grensoverschrijdend gedrag	221
1.4.	Verschillen tussen mannen en vrouwen in het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag	223

2. Seksueel grensoverschrijdend gedrag: meest ingrijpende gebeurtenis . . .	224
2.1. Relatie geweldpleger	225
2.2. Eénmalig of herhaaldelijk	226
2.3. Leeftijd	227
2.4. Erover praten en ervaren steun	229
3. Prevalentie en vormen van fysiek en psychologisch partnergeweld	230
3.1. Fysiek en psychologisch partnergeweld	230
3.2. Ervaring(en) met seksueel grensoverschrijdend gedrag en fysiek en psychologisch partnergeweld	232
4. Gezondheidscorrelaten	233
4.1. Inschatting van de fysieke en mentale gezondheid	233
4.2. Seksueel functioneren en seksuele beleving	235
5. Besluit	236

HOOFDSTUK 6

PROFIELEN VAN SEKSUELE GEZONDHEID	241
---	-----

WOUTER PINXTEN EN JOHN LIEVENS

1. Inleiding	241
2. Analyses	242
2.1. Profielen van seksuele gezondheid	242
2.1.1. Latente klasseanalyse van seksuele praktijken	242
2.1.2. Latente klasseanalyse van de indicatoren van seksuele gezondheid	245
2.2. Duiding van de profielen van seksuele gezondheid	251
3. Besluit	252

EXECUTIVE SUMMARY (NEDERLANDS)	255
--	-----

EXECUTIVE SUMMARY (ENGELS)	265
--------------------------------------	-----